

N:o 14.

Ank. till Riksd. Kansli den 20 April 1885, kl. 1 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion angående ändring i 17 § Riksdagsordningen.

Uti en från Andra Kammaren till Utskottet hänvisad motion, N:o 150, har Herr *Joh. Ohlsson* anført hufvudsakligen, att ehuru 17 § Riksdagsordningen stadgar, att så väl vid val af elektorer för medelbara val som vid omedelbara val af ledamöter i Riksdagens Andra Kammare skola till efterrättelse tjena de för kommunerna gällande röstlängder, som böra innehålla anteckning om dem, hvilka enligt 14 § valrätt tillkommer, grundlagen likväl ingenting närmare bestämt om vilkoren för den kommunala röstlängdens giltighet i dess särskilda egenskap af vallängd. Den i Riksdagsordningen föreskrifna anteckningen i röstlängden, hvilken icke funnes omnämnd i kommunallagarne, utgjorde en förberedande del af sjelfva valförrättningen; men ehuru röstlängden i sin egenskap af vallängd måste blifva föremål för en särskild granskning till utrönande, huru vida till äfventyrs vid nyssnämnda anteckningar något fel blifvit begånget, saknades dock i grundlagen stadgande om den tid, inom hvilken anmärkning mot längden borde framställas för att kunna komma under pröfning. Denna brist hade, efter hvad erfarenheten visat, ledt dertill, att ett med iakttagande af alla föreskrifna former förrättadt val kunnat annulleras i följd af förbisedda fel i röstlängderna, hvilka fel först efter valet blifvit anmärkta. Det vore principvidrigt att den, som så ville, kunde afvakta, huru vida valet utfölle efter hans önskan, och i motsatt fall efteråt framkomma med anmärkningar mot den röstlängd, på grund af hvilken han sjelf utan reservation deltagit i valet. En grundlagsbestämelse, som omöjliggjorde ett sådant förfaringssätt, men på samma gång

lemnade en hvar tillfälle att betrygga sin och allmän rätt, syntes därför vara aldeles nödvändig. Målet har motionären trott kunna vinnas utan någon ändring i kommunallagarne och utan någon särskild vallag, om blott 17 § Riksdagsordningen erhöle ett tillägg, som uttryckligen föreskrefve, att röstlängd skulle såsom vallängd kompletteras senast på valdagen, och att för ty efter valet mot längden framställda anmärkningar icke finge upptagas till pröfning; hvadan motionären, under uttalande af den förhoppning, att Utskottet, derest motionens syfte funnes beaktansvärdt, skulle veta att finna den rätta formuleringen af den nödiga lagbestämmelsen, hemställt att Riksdagen måtte för sin del i grundlagsenlig ordning besluta, »att sista momentet i § 17 Riksdagsordningen skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Vid dessa val — — — — —
 — — — — — valrätt tillkommer.» *Röstlängd skall, innan den såsom vallängd såhunda användes, före hvarje val framläggas till granskning samt rättas på sätt i kommunalförordningarne föreskrifves eller i vederbörligen fastställd valordning kan vara eller varda bestämd; och må anmärkning mot längden, framställd efter den för valet utsatta tid, icke upptagas till pröfning.*

Utskottet erkänner villigt, att det af motionären anmärkta missförhållandet utgör en brist i nu gällande bestämmelser angående val af ledamöter i Riksdagens Andra Kammare, men tror deremot att detsamma icke undanrödjes genom motionärens förslag, hvilket icke förutsätter, att vallängden måste vara lagakraftvunnen, innan den finge vid valet användas, och således möjliggör ett vals upphäfvande på grund af en kanske å sjelfva valdagen framställd och då ogillad, men sedermera i besvärsväg fullföljd anmärkning mot vallängden. Då Utskottet emellertid icke i anledning af motionen framlägger något eget förslag till den anmärkta bristens afhjelpande, så beror detta derpå, att, enligt Utskottets åsigt, önskvärd ordning och säkerhet vid ifrågavarande val näppeligen lära kunna uppnås utan en mera genomgripande och allsidig granskning och omarbetning af nu gällande lagbestämmelser; och ehvad ett dylikt arbete skulle afse allenast en förändring af vissa delar af våra grund- och kommunallagar eller de nya lagbestämmelserna till äfventyrs ansåges böra erhålla formen af en särskild vallag, skulle i allt fall — derest för öfrigt framläggande af en vallag finge anses falla inom gränserna för Utskottets behörighet — den korta tiden för Riksdagens sammanvaro ej medgifva tillräckligt rådrom för utarbetande af så omfattande lagförslag.

Utskottet hemställer alltså,

att Herr Ohlssons ifrågavarande motion icke må till
någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 April 1885.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.

Reservation:

af Herr *Hedin*: mot Utskottets motivering.
